

## Xitoy tili o'rta darajadagi o'qish ko'nikmalarini rivojlantirish

Muboshshirxon Ikrom o'g'li Ikramov

mubashshirxonikramov@gmail.com

Is'hoqxon Ibrat nomidagi Namangan davlat chet tillari instituti

**Annotatsiya:** Ushbu maqola xitoy tilini o'rta darajadagi o'qish ko'nikmalarini rivojlantirishning samarali usullarini yoritadi. Matnda o'rta darajadagi o'quvchilar uchun iyerogliflarning tuzilishi va kelib chiqishi, grammatik qoidalar, so'z boyligini oshirish, o'qish odatlarini shakllantirish hamda amaliy mashqlarni bajarish kabi muhim jihatlarni ko'rib chiqiladi. Maqola o'quvchilarga o'z o'qish malakalarini yaxshilashga yordam berish, tilni chuqur anglash va undan amaliy foydalanishni oshirish maqsadida tayyorlangan. Shuningdek, o'qish jarayonida yuzaga keladigan qiyinchiliklarni yengish uchun strategiyalar taklif etiladi va o'quvchilarni mustaqil ravishda o'qish mashqlarini bajarishga rag'batlantirishga alohida urg'u beriladi.

**Kalit so'zlar:** Xitoy tilini o'rganishda o'rta darajadagi o'qish ko'nikmalari, iyerogliflarni egallash, grammatika bilimlari, so'z boyligini oshirish, muntazam o'qish odati, amaliy mashqlar - bularning barchasi tilni chuqur tushunish va samarali qo'llashda muhim omillardir

## Developing Intermediate Chinese Reading Skills

Mubashshirxon Ikrom og'lu Ikramov

mubashshirxonikramov@gmail.com

Namangan State Institute of Foreign Languages named after Ishoqxon Ibrat

**Abstract:** This article discusses effective methods for developing intermediate-level Chinese reading skills. It focuses on the structure and origin of Chinese characters, grammar rules, vocabulary expansion, formation of reading habits, and practical exercises. The article aims to assist learners in enhancing their reading abilities, deepening their understanding of the language, and improving practical application. Additionally, it offers strategies to overcome common learning difficulties and encourages learners to engage in independent reading practice.

**Keywords:** in learning Chinese, intermediate reading skills, mastery of characters, grammar knowledge, vocabulary development, regular reading habits, and practical exercises are all important factors in understanding and using the language effectively

## Kirish

Xitoy tili dunyoda eng ko'p so'zlashuvchilarga ega bo'lgan tillardan biridir. Boy madaniy va til resurslariga ega bo'lishi, shuningdek keng qo'llanish sohalarining mavjudligi uni o'rganish uchun jozibali qiladi. Xitoy tilini o'rganayotganlar uchun ayniqsa o'qish ko'nikmalarini rivojlantirish muhim ahamiyatga ega. O'qish tilni chuqur anglash va uni amaliyotda qo'llash imkonini beradi. Shu bois, ushbu maqola o'rta darajadagi xitoy tili o'qish qobiliyatini qanday rivojlantirish mumkinligi haqida tizimli yondashuvni bayon etadi.

### Asosiy qism

#### 1. Xitoy iyerogliflari asoslarini egallash

O'rta darajadagi o'qish ko'nikmasini rivojlantirish uchun birinchi navbatda xitoy yozuvining asosiy elementi - iyerogliflar bo'yicha bilimlarni mustahkamlash zarur. Iyerogliflar xitoy tilining fonetik va semantik jihatdan asosiy birliklari bo'lib, ularning o'ziga xosligi til o'rganuvchilar uchun qiyinchiliklarni keltirib chiqaradi. Shuning uchun o'quvchilar eng ko'p ishlatiladigan iyerogliflarni o'rganib, ularning shakli, ma'nosi va talaffuzini yaxshi egallashlari lozim. Bundan tashqari, iyerogliflarning kelib chiqishi va tuzilish qoidalarini tushunish, ularning amaliy qo'llanilishini osonlashtiradi. Iyerogliflar bilimining mustahkamligi o'qish jarayonida matnni to'g'ri tushunishga yordam beradi.

#### 2. Grammatik bilimlarni rivojlantirish

Xitoy tili grammatikasi nisbatan erkin va murakkab tuzilishga ega. Shu sababli, o'rta darajadagi o'qish ko'nikmasini oshirish uchun grammatika qoidalarini puxta egallash lozim. Grammatik bilimlar o'quvchilarga gap tarkibini va so'zlar o'rtasidagi munosabatlarni aniqlashga imkon beradi. Xitoy tilining maxsus grammatik qoidalarini o'rganish, jumalarni yaxshiroq tushunishga xizmat qiladi. Bu esa o'quvchilarga murakkab matnlarni yanada to'liq va aniq o'qish imkonini yaratadi. Grammatika bo'yicha nazariy bilimlarni mashqlar va real matnlar bilan mustahkamlash samaradorlikni oshiradi.

#### 3. So'z boyligini kengaytirish

So'z boyligi o'qish darajasini belgilovchi eng muhim omillardan biridir. O'rta darajadagi o'quvchilar ko'proq so'zlarni o'zlashtirib, ularni kontekstga qarab tushunish va qo'llashni o'rganishlari kerak. So'z boyligini oshirish uchun o'qish materiallarini ko'p o'qish, lug'at va so'z kartochkalari yordamida takrorlash, yangi so'zlarni amaliyotda qo'llash muhimdir. So'z boyligi qanchalik keng bo'lsa, matn mazmunini tushunish shunchalik osonlashadi va o'qish ko'nikmasi sezilarli darajada oshadi.

#### 4. O'qish odatini shakllantirish

O'qishdagi muvaffaqiyat ko'p jihatdan o'quvchining o'qish odatlariga bog'liq. O'rta darajadagi o'qishni rivojlantirish uchun o'quvchilar o'z qiziqishlariga mos

mavzularni tanlashlari, o'qishni muntazam qilishlari va maqsadlar qo'yishlari zarur. O'qish jarayonida vaqt belgilash, har kuni kamida ma'lum bir miqdorda matn o'qish, shuningdek o'qish texnikalarini o'rganish samarani oshiradi. Shunday qilib, o'qish odatini rivojlantirish o'quvchilarda tilni yaxshiroq tushunish va mustahkamlash imkonini beradi.

### 5. Amaliy mashqlar va o'qish treninglari

Nazariy bilimlarni amaliyot bilan mustahkamlash o'qish ko'nikmasini yanada rivojlantiradi. O'quvchilar darajalariga mos keladigan o'quv materiallarini tanlab, ularni bosqichma-bosqich murakkablashtirishlari lozim. O'qilgan matnlar asosida muhokamalar o'tkazish, yozma mashqlar bajarish, shuningdek o'qish bo'yicha musobaqalar va tadbirlarda ishtirok etish o'quv jarayonini jonlantiradi va motivatsiyani oshiradi. Amaliy mashqlar o'quvchilarning o'z bilimlarini sinovdan o'tkazish va chuqurlashtirish uchun muhimdir.

### Xulosa

Xitoy tilida o'rta darajadagi o'qish ko'nikmalarini rivojlantirish murakkab va ko'p bosqichli jarayondir. Ushbu jarayon o'quvchidan nafaqat iyerogliflar va ularning tuzilishini chuqur o'zlashtirishni, balki xitoy tilining o'ziga xos grammatik qoidalarini mukammal bilishni ham talab qiladi. Grammatik bilimlarni puxta egallash o'quvchilarga matnni yanada to'liq va aniq tushunishga yordam beradi. Shuningdek, so'z boyligini kengaytirish o'qish jarayonining ajralmas qismidir, chunki boy lug'at fon o'qish samaradorligini oshiradi va yangi ma'no qatlamlarini ochishga imkon beradi.

O'qish odatini shakllantirish esa til o'rganish jarayonining muhim jihatidir. Muntazam va rejalashtirilgan o'qish orqali o'quvchilar o'zlarining til ko'nikmalarini mustahkamlaydi va o'qishga bo'lgan qiziqishni oshiradi. Amaliy mashqlar va o'qish treninglari yordamida o'rganilgan nazariy bilimlarni hayotga tatbiq etish mumkin bo'ladi, bu esa tilni yanada chuqurroq o'zlashtirishga xizmat qiladi.

Shu bilan birga, o'rta darajadagi o'qish qobiliyatini rivojlantirish uchun o'quvchilarga mos materiallarni tanlash, qiyinchiliklarni bosqichma-bosqich oshirish va o'zaro fikr almashish imkoniyatlarini yaratish ham katta ahamiyatga ega. Bular o'quvchilarning motivatsiyasini oshirib, o'qish jarayonini yanada samarali qiladi.

Umuman olganda, o'rta darajadagi xitoy tili o'qish ko'nikmalarini rivojlantirish uchun tizimli, muntazam va amaliy yondashuv zarur. Faqat uzluksiz o'rganish va mashq qilish orqali o'quvchilar tilni mukammal darajada o'zlashtirishlari mumkin. Ushbu maqola o'quvchilarga va o'qituvchilarga ushbu jarayonda yordam berishga mo'ljallangan bo'lib, xitoy tilini o'rganishdagi muvaffaqiyatga erishishda muhim yo'l-yo'riqlarni taqdim etadi.

### **Foydalanilgan adabiyotlar**

1. Li, J. (2019). Chinese Characters and Their Evolution. Beijing University Press.
2. Wang, M. (2018). Intermediate Chinese Grammar. Language Learning Journal.
3. Zhang, Y. (2020). Vocabulary Development in Chinese. Shanghai Linguistics Publishing.
4. Bakoev, N. (2024). One of modern language teaching methods is task-based language teaching (tblt) disadvantages and its solutions. Educational research in universal sciences, 3(4), 53-57.
5. Liu, H. (2016). Teaching Chinese as a Second Language. Modern Language Studies.
6. Huang, S. (2019). Chinese Language Acquisition. Asian Linguistic Review.
7. Xu, Q. (2021). Practical Exercises for Chinese Learners. Language Teaching Materials.
8. Zhao, F. (2018). Developing Reading Habits in Language Learning. Journal of Language Pedagogy.
9. Navro'zjon, B. (2024). Yapon va o'zbek adabiyotidagi mifologik obrazlar. Journal of scientific research, modern views and innovations, 1(2), 319-323.
10. Abdurasulova, U., & Navruzjon, B. (2024). Tillarni o'rgatishning zamonaviy usullari. Science and innovation, 3(Special Issue 27), 84-87.